

1. עד שיתפרש לך. כיצד, "ובת כהן כי תהיה אלמנה..."¹, למדנו בפי' הכתו' שאם לא יהיה כן לא
2. תשוב לקדמותה לאכול. וכמו כן נאמ' בשור' "כי יגח איש את שור רעהו ומת² סקול יסקל"³,
3. ולא יש על בעליו כלל. כל שור שיגח לשור⁴ אחר שאין לבעליו דמים. כיון שאמ' "אם עבד
4. יגח השור או אמה"⁵ הוציאו מן הכלל וחייב בעליו שלשים שקלים. והיינו חושבים שאחר
5. ששמו עליו דמים שלא יסקל השור, חזר ואמ' השור⁶, הוציאו מן הכלל בשביל בעליו שישלם
6. והחזירו לכללו עד שישקל. וע"ד הסוד כל דבר שהיה בכלל פי' עט' שהיתה בכלל העליונים
7. ויצא לידון בדבר חדש פי' שנתחדש בעולם המחודש, אי אתה יכול להחזירו לכללו פי'
8. למקורו ולמובאו שהיה בראשונה, פי' לסוד היובל, עד שיחזירו הכתו' לכללו בפי'. הה"ד
9. "כי עפר אתה ואל עפר תשוב"⁷. והבן זה. **מדה י"א** ודבר הלמד מעניינו, פי' דבר
10. שהוא בכלל ודנין אותו במקומו בדינו כמו שצוה הקב"ה לכהן גדול
11. "ומן המקדש לא יצא"⁸, אינו רוצה לומר' שלא יצא מן המקדש על כל פנים. אבל הענין הוא נאמ'
12. בשביל טומאת מת שלא יצא מן המקדש אחרי המת הזה הלמד מעניינו. ולולי שאמ' בשביל
13. זה היינו מחייבין שלא יצא מן המקדש כל ימיו. וכמו זה "ואיש כי ימרט ראשו"⁹, אין הענין בו
14. טהור מכל טומאה, אבל אם יהיה זב או מצורע ראוי היה להיות טמא, אבל זאת הטהרה
15. נאמ' על הענין, ולא נאמ' טהור אלא מנתק, שלא תעלה על לבו ויאמ' בשביל שימרט ראשי
16. מנתק הוא, אלא טהור הוא¹⁰. וכמן כן בענין חתן "לא יצא בצבא..."¹¹, לא יעלה על לבך שפטור
17. מכל המצות האמור' אלא פטור מכל ענייני המלחמה, פי' מלהוליד מזון לאנשי המלחמה
18. ולתקן כלי המלחמה, מזה הוא פטור. אבל ע"ד הסוד ודבר הלמד מעניינו, פי' עילת העילות
19. נודע מעניינו שהוא כ"ע הנקר' ענין כי אין בינו ובין עלתו אלא שזה נקר' עלה וזה עלול.
20. **מדה י"ב** ודבר הלמד מסופו, אדם שיהיה לו בן קטן¹² או אשה ונדרו נדר, עליהם נאמ'
21. "אישא יפרנו"¹³, אל תאמ' שכל נדר חייב האב להפר או הבעל אלא כל נדר
22. שבו רעבון או עמל או יגיעה זהו שיפר, שכן תמצא בסוף הענין "כל נדר וכל שבועת אסר
23. לענות נפש..."¹⁴. וכמו כן ביוסף שמכרו אותו אחיו ולא מצאנו שהתחנן לפניהם, ומצאנו בסוף
24. שאמר "בהתחננו אלינו"¹⁵. אבל סוד הענין פי' כ"ע הוא נלמד מסופו שהוא עט', פי' נלמד
25. הנסתר מן הנגלה. והבן זה. **מדה י"ג** ושני כתובי' המכחישין זה את זה עד שיבא הכתו'
26. השלישי ויכריע ביניהם. פי' תראה שני פסוקי' מכחישין זה את זה יבא פסוק
27. שלישי ויכריע ביניהם. כמו שאמ' "כל המנחה אשר תקריבו לי לא תאפה חמץ..."¹⁶, ואמ' במקום
28. אחר "ממושבותיכם תביאו לחם תנופה..."¹⁷, כיון שבא פסוק ג' נסתלקה המחלקת ואמר
29. "קרבו ראשית תקריבו אותם לי"¹⁸. וכמו כן תמצא בשמואל שהיה מספר ישראל שמנה מאות
30. אלף שני "ותהי ישראל שמנה מאות אלף איש חיל"¹⁹, ובדברי הימים "אלף אלפים ומאה אלף"²⁰, הרי
31. הג' הפריד²² ביניהם, שני "ובני ישראל למספרם ראשי האבות למספר..."²³. זהו שאומ' כ"ד אלפים
32. לכל חדש שהיו עם דוד, כשתעלה מספרם תמצא מאתים אלף ופ"ח אלף. אבל ע"ד הסוד
33. שני כתובים המכחישין זה את זה, פי' חסד שהוא צד המים וגבורה צד אש, והרי הם שני
34. הפכים, אבל המדה השלישית שהיא תפ' מכריע ביניהם. והלכה כדברי המכריע²⁴. והבן זה.
35. והא לך ברוך שאמר²⁵ כמו שתקנוהו אנשי כנסת הגדולה על פי פתקא
36. **ברוך שאמר** והיה העולם, ברוך אומר ועושה, ברוך גוזר ומקיים. ברוך מרחם על הארץ,

1 ויקרא כב, יג.
2 צ"ל: כי יגח שור את איש ומת, ובכ"י ששון: וכי יגח שור איש.
3 שמות כא, כח.
4 צ"ל: לאיש, ובכ"י ששון כלפנינו.
5 שמות כא, לב.
6 צריך להוסיף: יסקל, וכן הוא בכ"י ששון.
7 בראשית ג, יט.
8 ויקרא כא, יב.
9 ויקרא יג, מ.
10 כך נתפרש בבבלי דר' ישמעאל.
11 דברים כד, ה.
12 צ"ל: שיהיה לו בת, אבל בכ"י ששון כלפנינו.
13 במדבר ל, יד.
14 במדבר ל, יד.
15 בראשית מב, כא.
16 ויקרא ב, יא.
17 שם כג, יז.
18 שם ב, יב.
19 שמואל ב' כד, ט.
20 דברי הימים א' כא, ה.
21 במקום "הרי פסוק", בכ"י ששון: בא הפסוק.
22 אולי צ"ל: הכריע, ובכ"י ששון: והפריד.
23 שם כז, א.
24 ברכות מג ע"ב, ועוד.
25 ראה בהקדמה.

1. ברוך מרחם על הבריות, ברוך משלם שכר טוב ליראיו. ברוך אל חי לעד וקיים לנצח. ברוך פודה ומציל. ברוך שמו. ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם האל אב הרחמן הגדול והקדוש
3. מהולל בפה עמו, משובח ומפואר בלשון כל חסידיו ועבדיו, ובשירי דוד עבדך נהללך
4. יי אלהינו בשבחיו ובזמיריו, נהודך נגדלך נשבחך נפאריךך ונקדישך ונעריצך
5. ונזכיר שמך מלכנו אלהינו יחיד חי העולמים משובח ומפואר שמו עדי עד בא"י מלך מהולל בתשבחות. ויש בו פ"ז תיבות והסימי "ראשו כתם פז"¹, ועוד סימ' אחר, ומהולל בפה² עמו. והבן זה
7. ואצ"ל כל ברוך שאמר הוא שבח גדול ומהודר ומעולה על כל התושבחות, כי אנשי כנסת הגדולה לא תקנוהו אלא חכמי המחקר ובעלי תושיה קבלו כך ממסורת הברית כי
9. פתקא נפל מן שמיא והוה כתי' ביה ברוך שאמר. והפתקא הוא כנס' ישראל שנקר' פתקא שהוא אחד מג' ספרים הנפתחים בר"ה³. וזה הפתקא ודאי נפל והושלך מן השמים שהוא מדרגת
11. התפ', הה"ד "השליך משמים ארץ תפארת ישראל"⁴. וכשנפרדה מן מלך יי צבאות היתה עומדת ומשבחת בכל יום למלך יי צבאות בזה השבח המהולל והמהודר. הה"ד "מקלת מים רבים אדירי
13. משברי ים אדיר במרום יי"⁵. וברוך שאמר יש בו פ"ז תיבות, והסימי' בזה "ראשו כתם פז"⁶ כמנין
14. פ"ז, והסימי' "בפה⁷ עמו" כי בפה בגימ' פ"ז. וכל מי שמוסיף וגורע מזה המספר ודאי הוא טועה
15. טעות גדולה, כי כן נתקבלה הקבלה איש מפי איש עד מרע"ה מפי הגבורה, אבל אנשי ספרד שמוסיפין בו בשבת "ברוך שאין לפניו עולה ולא שכחה ולא משא פנים ולא מקח שחד", וכיוצא בזה,
17. מי מונע בידם כי הם מוסיפים בלא סברא, וכל המוסיף גורע. לכן יש לך להזהר שלא תוסיף
18. בו ולא תגרע ממנו אלא פ"ז תיבות ולא יותר. ועוד קבלו אנשי הקבלה שזה השבח יאמר בעמידה
19. לרמוז כנגד צורה עליונה, הה"ד "שרפים עומדים ממעל לו"⁸. לכן בכל ארץ אשכנז וצרפת אומ' אותו בעמידה. כך קבלו מן החסידים הראשונים ואנשי מעשה שהיו אומ' אותו בעמידה⁹. וזהו
21. פי' ע"ד הסוד האמתי כמו שקבלו החכמים הראשונים על פי מסורת הברית.
22. ברוך שאמר, ברוך, רומז לכ"ע. שאמר, כי באמירה אין בו מעשה ולא התפעלות
23. כי כ"ע אינו מתקבל ההתפעלות אלא הוא עצם פשוט שאינו נשוא
24. על נושא כי כל התחתונים כלם הם נשואים בו, הה"ד "רם ונשא"¹⁰, כי הוא נקרא רם והוא נשא
25. שכולם נשואים בו כי הוא נושא עליונים ותחתונים "מתחת זרועות עולם"¹¹, לכך נקר' עצם, והסוד
26. בזה עצם וט' מקרים¹². והעצם לא יקבל ההתפעלות שיש בו דבר גשמי אלא דבר שכלי כגון
27. אמירה שיש בו דבר שכלי, כי הדבור הוא עובר על האויר והרוח הזך והנקי הנגרר בדופני
28. הטבעות של הקנה, על זה באמירה אין¹³ בו התפעלות ח"ו כי¹⁴ כל דבר שיש בו התפעלות ירוחק
29. מן כ"ע ועי' העי' כי אינו מקבל התארים אלא מרחק אותם ואינו חפץ אלא בשכלים. ועל זה
30. מן כ"ע יצא האמירה ממה שעלה במחשבה לבראת העולם אל מדת החכמה הנקר' יש, והיה
31. העולם במדת היש להבראת, והיה העולם עומד בין המחשבה שהוא האין ובין החכמה שהוא
32. היש, עד שהלשון שהוא הבינה הוציא מה שעלה במחשבה והיה העולם עומד ביד הבינה
33. להצטייר ולהבראת. ד"א ברוך שאמר והיה העולם נאמ', ויהיה העולה¹⁵ לא נאמ'¹⁶ אלא כבר¹⁷
34. היה בשמיטה שעברה. ברוך הוא, כי כ"ע הנקר' הוא מבורך מפי עי' העי' כי כל
35. המבועות הנמשכות מן עי' העי' כלן הן נמשכות אל ראש המלך העליון. ברוך אומר ועושה,
36. רומז לחכמה שהוא מבורך מן כ"ע, כי הוא אומ' מה שעלה במחשבה ועושה קצת התפעלות

1 שיר השירים ה, יא.
2 יש שלוש נקודות על מילה זו, לסימן שזו גימטריא.
3 ראש השנה טז ע"ב.
4 איכה ב, א.
5 תהלים צג, ד.
6 שיר השירים ה, יא.
7 יש שלוש נקודות על מילה זו, לסימן שזו גימטריא.
8 ישעיהו ו, ב.
9 דבריו אלו הביא ר' מאיר אבן גבאי, תולעת יעקב, סוד פסוקי דזמרה, עיין שם.
10 ישעיהו ו, א.
11 דברים לג, כז.
12 מלות ההגיון, שער י.
13 במקום "באמירה אין", בכ"י ששון: אמר.
14 בכ"י ששון "על" במקום "כי".
15 צ"ל: העולם.
16 במקום "נאמ", ויהיה העולה לא נאמ', בכ"י ששון: והיה נאמר ולא נאמר ויהיה העולם.
17 בכ"י ששון: דבר.